

על "הו"

מפליא להיווכח שבארץ שבה מתפרסמים באופן קבוע רק שלושה עיתונים יומיים רחבי תפוצה בעברית, דווקא מספרם של כתבי העת הספרותיים הולך וגדל בשנים האחרונות. על "מאזניים", "חדרים" ו"עיתון 77" הוותיקים נוספו בעשור וחצי האחרונים כתבי עת כ"הליקון", "שבו", "כרמל", "המעורר", "מקורב", "קשת החדשה", "משיב הרוח", "גג", "רסלינג" ועוד. על כל אלה יש להוסיף את כתבי העת המקוונים ואת אתרי האינטרנט הספרותיים למיניהם, וכל נשכה את מוספי הספרות השבועיים של העיתונים היומיים. נדמה שמעולם לא עמד בפני הכותב העברי מבחר רחב כל כך של כמות, שבהן הוא עשוי לפרסם את יצירותיו. זוהי בלא ספק תופעה מבורכת, שגם אם אינה מביאה בהכרח לגידול במספר קוראי השירה, יש בה בוודאי כדי לכשר על ריבוי האפשרויות, ומן הסתם גם על מידה כלשהי של קדחתנות תרבותית. לשם מה אפוא להוסיף כתב עת ספרותי חדש על המצאי הקיים? לשם מה, אם לנקוט דימוי מתחום הכלכלה, להסתכן בכניסה לשוק רווי?

כתב העת "הו" נוצר מתוך תחושה של דחיפות. דחיפות להשיב לשירה את מקומה המרכזי בתרבות העברית, דחיפות להשיב את העברית העשירה, הלא־אנורקטית, אל לבה של היצירה הישראלית, דחיפות להעמיד על במת הספרות דור חדש של סופרים ומשוררים. אנחנו מבקשים להשיב ליצירה העברית משהו מאותו ניצוץ, משהו מאותו חירוף נפש - סלאבי? - שאבד לה אי־שם בחמישים השנים האחרונות. חלק גדול מן הכותבים המפרסמים בגיליון ראשון זה הם ילדי שנות השבעים של המאה העשרים, ומרביתם ילדי הארץ. זוהי קבוצת כותבים מגוונת למדי, שאינה מתאפיינת בפואטיקה אחידה כלשהי, וודאי שאין להגדירה כחבורה ספרותית. אך ברור כי המהפכה הפואטית, שראשיתה בדור "לקראת" ובמשוררי שנות החמישים, היא אגן־השתייה הבסיסי של רובנו. שירה עברית בחרוז חופשי ובלשון "רזה" הקרובה ללשון הדיבור היא חלק נכבד מהשירה שלמדנו בבית הספר, והיא בעצם ה"קלסיקה" השירית שעליה גרלנו. פרוזה עברית שלשונה "מדוברת", סגנונה מדוד ועניינים של כאן ועכשיו עומדים בראש מעייניה, היא חלק נכבד מהפרוזה המקיפה אותנו זה שנים.

אך יותר ויותר אנו נוכחים כיום לראות כי מה שהחל לפני כתצי מאה כאוונגארד, כיציאה אותנטית ואולי אף נחוצה נגד סגנונות וצורות שנתפסו בקרב הצעירים דאז כארכאיות ומאובנות, הפך עם השנים למעין ריקטאט ספרותי, לצורה מקובלת יחידה כמעט של כתיבת שירה ופרוזה. ואלה הביאו אף הם, בתורם, להתאבנות ולקפיאה על שמרים. אנו נוכחים לראות שהצו האסתטי המיושן הזה, שכוחו היה יפה בראשית התקופה המודרנית, ושלישראל יובא בשנות החמישים על ידי משוררים כנתן זך ויהודה עמיחי, ניכר עד היום כמעט בכל עמוד מעמודיהם של כתבי העת הקיימים. מבחינה זו, ריבוי כתבי העת אינו ערובה לפלורליזם, כי

אם דווקא להנצחתה של תפיסת העולם המודרניסטית השמרנית הזאת, כבמעין
 "מהפכה מתמדת", שמזמן קיפחה את נעוריה ואת כוח העזוז שלה. אם ראשית
 התקופה המודרניסטית בשירה העברית זיכתה אותנו בכמה מן השירים הנהדרים
 ביותר שנכתבו בעברית המודרנית, הרי שהנצחתה הכמו־אוטומטית של שירת
 הכלים הפואטית הנושנה הזאת מניבה בהכרח כתיבה אפורה ומשממה, שכל
 מוזיקליות ממנה והלאה, וכל חרשנות שירית אותנטית שוב אינה אפשרית בה.

שירה הכתובה בחרוז ובמשקל קבוע, או בקונוונציות קלסיות אחרות,
 מתפרסמת אמנם מפעם לפעם מעל דפי כתבי העת, ובעיקר בשנים האחרונות,
 שבמהלכן צמחו כאן, לראשונה מזה תקופה ארוכה, כמה משוררי חרוז נפלאים.
 אך שירה כזאת מוסיפה על פי רוב להיתפס כמושנת, ילדותית או וירטואוזית
 גרדא, והקלישאה שלפיה "היום כבר לא כותבים בחרוז ובמשקל", שכל תלמיד
 תיכון המגיע ללמוד "שירה צעירה" (דהיינו שירה בת כחצי־מאה) משנן כאילו
 היתה אקסיומה, עדיין מוצאת לה מהלכים. אמת, תפיסת העולם ה"חרוזופובית"
 שניסח נתן זך במאמרו נגד נתן אלתרמן ובמאמרים אחרים, ייצגה למעשה אותו
 בלבד, וודאי שאין להחיל אותה על יצירתם של משוררים אחרים בני דור שנות
 החמישים והשישים, כדוגמת רביקוביץ, פגיס, וולך, אבידן או שבתאי. אך אין
 להכחיש שהפואטיקה הנתן־זכית, המעלה על נס את החרוז החופשי ואת לשון
 הריבור, הפכה בעיני חלק גדול מקהל הקוראים (והעורכים!) למאפיין המובהק
 של כל שירה מודרנית, והיא מוסיפה להיתפס כאבן הבוחן של כל שירה עברית
 עכשווית. בתחום הפרוזה אין המצב שונה באורח ניכר: בשנים האחרונות הולך
 וגדל מספר הסופרים הכותבים בלשון עשירה שאינה מוותרת על אפשרויותיה
 השונות של השפה, פונים עורף לסרקאזם ולא־נדר־סטייטמנט הא־פנתיים ובחורים
 לעסוק בנושאים אוניברסליים, היסטוריים או על־זמניים, ולא עוד בנושאים
 מקומיים ועכשוויים בלבד. אך משקלה של המסורת המודרניסטית מכביד כל
 כך על התקבלותם, שהם נתפסים לא פעם על ידי הביקורת כ"לא רלוונטיים" או
 "יומריים", ועד כה לא הבקיעו את שמרנותם של רבים מן העורכים - שמרנות
 המתהדרת עד היום בנוצות כוזבות של אוונגארד.

אך לא רק העדפה אסתטית עקרונית מביאה אותנו לחתור לשינוי המגמה
 הזאת, אלא גם חוסר היעילות הזועק שלה. אם לשון הספרות תוסיף להיות חִנְפָה
 למה שהיא תופסת כטעם הקהל, ותתעקש לפנות אל קוראיה "בגובה העיניים",
 חזקה עליה שתוסיף להיות מובסת במאבק על נפשו של הקהל. בתחרות הזאת יש
 לערוץ 2 יתרון מובהק ומוצדק, וידו לעולם תהיה על העליונה. שום פרובוקציה
 פסידו־ספרותית ושום פופולריזציה מכוונת של הכתיבה לא יוכלו להתחרות
 ביעילותה של תקשורת ההמונים ולא יצליחו לכבוש לעצמן מקום של ממש
 בחברת הצריכה הפוסט־מודרנית שבה אנו חיים. אם הספרות העברית העכשווית
 חפצת חיים, עליה לחפש את יתרונה היחסי במקום שונה בתכלית. עליה לשדר
 את מערכתיה ולסגל לעצמה כלים חדשים.

כתב העת "הו!" שם אפוא לעצמו למטרה לתקן במעט את העוול הזה - העוול של העלמת האופציה הקלסית ביצירה העברית, כדי לנסות ולהשיב את הפלורליזם על כנו ולשמש במה קבועה לקולות ולזרמים שניתן להגדירם, על דרך ההכללה, כבעלי צביון קלסי. לא כל הכותבים המפרסמים ב"הו!" עונים להגדרה כוללנית זו, וודאי שלא כולם שותפים ל"אני מאמין" הפואטי של עורכי הגליון. למותר לציין כי כוונתנו אינה להמיר רודנות פואטית אחת ברודנות פואטית אחרת. הכתיבה מתוך התייחסות לצורות מסורתיות בשום אופן אינה באה לבטל את אופציית הכתיבה בחרוז חופשי או בלשון המסגלת לעצמה את שפת הדיבור, ומוכן מאליו ששירה גדולה יכולה להיכתב בכל צורה פואטית, כשם שפרוזה גדולה יכולה לעשות שימוש בכל סגנון ולהיתלות בכל נושא. מעל דפי "הו!" יתפרסמו בראש וראשונה יצירות שירה ופרוזה הנשענות על קונוונציות קלסיות, ואשר הרגישות המוזיקלית היא נשמת אפן. אך יהיה בו מקום לכל סוג של כתיבה, ובלבד שתהיה מוזיקלית - "המוזיקה לפני הכול", כמאמר המשורר הצרפתי פול ורלן - ותעיד על בחירה מושכלת ומודעת בהסרת כבלי הצורה. אל לה להיכתב מתוך קוצר־יד אמנותי ודאי שלא כאקט מוכני המחקה ללא ערעור את אופן הכתיבה הדומיננטי. איננו מבקשים אלא לפתוח פתח לאפשרות נוספת, שמבחינות רבות נראית לנו מעניינת יותר דווקא היום, בראשית המאה העשרים ואחת.

שהרי בשירה העברית המודרנית, החרוז, המשקל והריתמוס הקבוע עמדו במרכז הבמה במשך תקופה קצרה עד להפתיע. בעצם, רק במשך שניים-שלושה עשורים מ־114 שנות קיומה (בהנחה שראשיתה ב־1891 וב"אל הציפור" של ביאליק). כאשר אנו קוראים היום את ביאליק, טשרניחובסקי, שטיינברג ובני־דורם, שוב אין אנו קוראים אותם במשקל ובמקצב שבהם כתבו את שירתם: הללו כתבו, כידוע, בהברה אשכנזית, ואילו ההברה הספרדית השגורה על פינו מאלצת אותנו, כקוראים, לעבור תהליך של כעין תרגום תודעתי, בטרם נוכל להתחקות אחר קסמיהם הצורניים והצליליים של משוררים נפלאים אלה. שלונסקי, גולדברג ואלתרמן החלו את העפתם אל מרכז הקאנון השירי בראשית שנות השלושים, ובאמצע שנות החמישים בא כבר דור "לקראת" של נתן זך, ובהנף־יד הזיח את השלישייה הזאת אל אזור הדמדומים של מי ש"היו". כאשר גיום אפולינר, מראשוני המודרנה השירית באירופה, יוצא, בראשית המאה העשרים, נגד החרוז והמשקל ("סליחה ששכחתי את המשחק העתיק של החרוז", הוא כותב באירוניה באחד משיריו), הוא יוצא נגד גוף מסובך ורקוב ככן אלף שנה, גוף זקן ואדיר ממדים, שתחת כובד משקלו הפכו ההרמוניה והסימטריות הכרוכות בכתיבה הקלסית למעין אוטומטיות עייף, לכתיבה פורמליסטית ומוכנת מאליה, שהיא בנאלית מעצם טיבה. אך כאשר נתן זך מייבא את המהלך הפואטי הזה, באיחוד של כחצי־מאה, לזירת השירה העברית, הוא יוצא נגד גוף כחוש ומצומק, גוף שרק מזה שני עשורים וחצי מהווה את עמוד השדרה של השירה העברית המודרנית,

וטרם הספיק להזריע את זרעיו ולהכות שורשים עמוקים. מדהים להיווכח עד כמה מיהרה הצורה ה"חדשה" שהטיף לה וך להפוך אף היא, בתורה, לפורמליסטית ולמוכנת מאליה, ועד כמה מיהרה להפוך ללחם־חוקו הבנאלי של ממסד ספרותי עייף, של "אוונגארד" שמרני וקופא על שמרים. כך או כך, כאשר אנו מבקשים היום להתרפק על שירה הרמונית וסימטרית בלשוננו, אנו נאלצים להרחיק מבט אל אותם עשורים רחוקים, שבהם הפליאו גולדברג ואלתרמן לתת את קולם בשיר. אין משמעות הדבר שכתובה היום בקונוונציות קלסיות בעברית דינה כדין "חזרה לאחור"; אדרבה, אל תוך הצורות הללו ראוי לצקת את ההווה העכשווית ביותר והנעוזה ביותר, שהרי כל יצירה ספרותית טובה היא (גם) בת־זמנה. אך עשורים אלה הם הבסיס, והם המגדלור שאליו - בין היתר - אנו נושאים עיניים.

בעת שיצאו ראשוני המודרניסטים - בשירה, אך גם במוזיקה, בציור ובאמנויות האחרות - וביקשו לפרוע את הצורות המסורתיות, היה באמתחתם טיעון חזק ורב־תוקף: עידן המצטיין בתופעות חדשות בתכלית - בטכנולוגיה חדשה, בקפיטליזם רדיקלי, בצריכה המונית, במלחמות עולם - ראוי שגם כלי הביטוי האמנותיים שלו יהיו חדשים בתכלית. אין להוסיף לדבוק בצורות הקלסיות, סברו, מפני ששוב אין בכוחן לייצג את המציאות החדשה, המעורפלת והבלתי הרמונית מטבע מהותה. בשמה של מציאות חדשה זו הם יצאו בעצם נגד המיזיס האמנותי, נגד שיקוף המציאות במובנו הקלסי. אלא שהיום, ככלות יותר ממאה שנים של מודרניזם, אנו רואים כי מעת שהפכה שבירת הצורות - בכל תחומי האמנויות - לפעולה שמרנית וכמור־אוטומטית, היא נכשלת לא פעם בדיוק באותו ה"חטא", שנגדו ביקשה לצאת: היא עצמה הופכת להיות מימטית, ולמעשה: מימטית - במהופך. מדוע? מאחר שהיא התרגלה לשקף עולם מעורפל בכלים מעורפלים, לשקף מציאות מנותצת באמצעים מנותצים. אם עד שנות העשרים נאלצו תלמידי המגמות ההמוניות בגימנסיות הצרפתיות והגרמניות להיבחן בכתיבת סונטות בכחונות הבגרות, הרי שהיום הכלים השבורים - הציור המופשט, החרוז החופשי, המוזיקה האי־טונאלית - הם שתופסים במידה רבה את מקום ה"קלסיקה" היגעה המונחלת לתלמידי התיכון, והם שהיו למצוות־מורים לספרות־מלומדה שאין בצדה חידוש. הכלים השבורים הללו הצמיחו אמנות גדולה במאה האחרונה, והם יכולים כמובן להוסיף ולעשות כן גם היום - כמו כל כלי אמנותי אחר - אם אך יאחזו בהם אמנים גדולים. אך מעת שפריעת הצורות הפכה לכלל, לְמוֹבֵן־מאליו, היא מאבדת את יעילותה העקרונית, והופכת להיות שמרנית ובלתי מפרה. אין אפוא פלא שבכל תרבויות המערב אנו עדים בעשור האחרון לפריחה מחודשת של הציור הפיגורטיבי, של המוזיקה ההרמונית והמלודית ושל השירה בחרוז ובמשקל. האמנים המאמצים כיום את היצירה הקלסית מודעים היטב, כמובן, לשבירת הכלים שקדמה להם, ובעצם על ברכיה הרוזת גדלו ומחלְבָה השחור ינקו. אך הם בוחרים לצקת את הפרות שהניכה פריעה זו אל תוך צורותיהם החדשות־עתיקות, שדווקא בהן אצורה היום, לא פעם, מהות חתרנית ומחדשת.

גיליונות "הו" יראו אור פעמיים בשנה. בכל גיליון נייחד מקום לשני מדורים קבועים - מדור תמאטי ומדור צורני - שיחד יהיו כשליש מכלל החומר המופיע בכתב העת. בפתח כל גיליון נודיע על הנושאים, שיוקדשו להם המדורים בגיליון שאחריו, על מנת לאפשר לכותבים לשלוח לנו, בין היתר, גם יצירות העוסקות בנושאים אלה. בדרך זו אנו מקווים להביא לידי כך שכתב העת לא ישמש רק כמה לשירים ולסיפורים הנכתבים ונשלחים "ממילא", אלא יהיה גם גורם מדרבן שיעודד ויגרה לכתיבה. בגיליון הראשון בחרנו להקדיש את המדור התמאטי ליצירות המתייחסות ללאה גולדברג, אולי המובהקת שביצורים בעלי האוריינטציה הקלסית בשירה העברית המודרנית, במלאת 35 שנים לפטירתה. בפתח המדור - פרסום ראשון וחגיגי של "רבי חלום טוב", מחזה-מריונטות לילדים, שכתבה לאה גולדברג. מחזה יפהפה זה, שעצם קיומו לא היה ידוע עד כה, היה צפון משך עשרות שנים בעיובנו הפרטי של אמן המריונטות היהודי-צ'כי המנוח, ד"ר פאול לוי. חוקרת התיאטרון דורית ירושלמי, שגילתה את "רבי חלום טוב" ועמדה על חשיבותו, הוסיפה אחרית דבר המספרת על מוצאותיה של היצירה ועל תולדות להקת "העץ", שלבבותיה ייעדה לאה גולדברג את המחזה. עוד מתפרסמים במסגרת המדור, הקרוי "וריאציות גולדברג", מסות על יצירתה של המשוררת ועל תרגומיה, מחזור סונטות ושירים שנכתבו במיוחד למדור זה בעקבות שירתה, וכן חידון "בחן את עצמך: האם את/ה לאה גולדברג?", שנועד להחליף סקירה ביוגרפית יבשה.

את המדור הצורני החלטנו להקדיש הפעם לסונטה, מן הסתם המוכרת שבכל הצורות השיריות הקלסיות. אך כדי להימנע מהצגה דידקטית וטכנית של צורה זו, בחרנו להמחיש אותה באמצעות "סונטות על סונטות", כלומר: סונטות העוסקות באופן כזה או אחר בצורת הסונטה. למדור זה תורגמו כעשרים סונטות משש שפות שונות, וכן כוללות בו שלוש "מטה-סונטות" עבריות ושלוש סונטות נוספות שנכתבו במיוחד לגיליון זה. בגיליון השני שוב נייחד את המדור הצורני לסונטה, אך הפעם לא להצגתה של הצורה, אלא לתרגומי סונטות קלסיות מלשונות שונות וכן לסונטות חדשות בעברית. המדור התמאטי, לעומת זאת, יוקדש בגיליון השני ליורדיים ולמסעות ימיים. נכלול בו שירים שנכתבו על מסעותיהם של מגלים כקולומבוס, וסקו דה גמה או מגלן, קטעים מיומני מסע מהמאות השש-עשרה והשבע-עשרה, סיפורי פיראטים, יצירות בעקבות ספר יונה וכו'. קוראינו מוזמנים להוסיף ככל העולה על רוחם ולנסות לכתוב או לתרגם יצירות בנושאים אלה ודומיהם. אמת, יש מידה של מלאכותיות ב"הזמנת" יצירות בנושא ספציפי או בצורה שירית ספציפית. ובכל זאת אנחנו מאמינים בכוחן של קנונוציות נתונות והזמנות חיזוניות כאלה לגרות כתיבה וליילד יצירה. כך או כך, שני הנושאים הללו מהווים רק כשליש מכלל הגיליון, ויצירות שאינן קשורות אליהם תתקבלנה אף הן בברכה.

סוג כתיבה שנקריש לו מקום נרחב במיוחד מעל דפי "הו!", הוא המסה הספרותית. המסה, סוגה ספרותית שהפכה עם השנים נידחת יותר ויותר, ורק בזכות כמה יוצרים עיקשים המוסיפים לדבוק בה לא נעלמה כליל ממקומותינו, נברלת מן המאמר האקדמי בכך שעיקרה הוא בראש וראשונה כיפי כתיבתה ובייחודה האסתטי. הדיוק המדעי מעולם לא היה מושכל ראשון של סוגה עתיקה זאת, ואף על פי כן ברור כי דווקא אינטואיציה של יוצר, הכותב על נושא הקרוב ללבנו, מצליחה לעתים לחשוף אמתות, שאלף מחקרי ספרות מלומדים, המלווים באי-ספור הערות שוליים ומראי מקום, לעולם לא יוכלו לבוא אל חקרן. המסה היא סוגה אישית במובהק, שמיטב המשוררים והסופרים של העברית המודרנית ראו בה חלק חיוני ביצירתם. אנחנו מקווים שמעל דפי "הו!" יושב לה משהו מהדרה האבוד. מאמץ רב השקענו בכינוס המסות המתפרסמות בגיליון ראשון זה, ואנחנו מאמינים כי כותבי מסות כרויאל נץ, אורי הולנדר או אפרת מישורי (משוררת מוכרת אך מסאית בראשית-דרכה) עתידים לתפוס מקום חשוב בהחייאתה של סוגה אקלקטית ומרתקת זו.

גם השירה המתורגמת עתידה לתפוס מקום מרכזי בגליונות "הו!". הכלל הראשון העומד לנגד עינינו בעת שאנו שוקלים אם לפרסם שיר מתורגם, אינו חשיבותו ההיסטורית של השיר בשפת המקור, כי אם טיב התרגום והאופן שבו הוא נקרא קשיר בעברית. אין פשוט מלהעמיד תרגום מילולי ו"נאמן" של שיר, אך כמה קשה וכמה מסעיר יותר להביא לידי כך שהטקסט המתורגם ייקרא כשירה לכל דבר גם בלשון היעד, וימסור לקורא ולו משהו מן החוויה שהוא מעורר בקורא המתוודע אליו בשפת המקור! זוהי, מכל מקום, מהותו של תרגום השירה שאליו אנו חותרים: תרגום שאינו משמש רק סוכן בין תרבויות, אלא מהווה יצירה עברית לכל דבר. עם זאת, ברור כי לפרסום שיטתי של תרגומים לשירים מרכזיים מן הקלסיקה העולמית יש בה בעת גם תפקיד מהותי בהעמקת היכרותו של קורא העברית הן עם יצירות זרות והן עם אסכולות זרמים פואטיים, שלא תמיד נודעה להם נוכחות מקבילה בלשונו. מן ההנחה הזאת אנחנו גוזרים שתי העדפות עקרוניות: ראשית, מקום נרחב ככל האפשר יינתן ליצירות שיתורגמו מן הקלסיקה של שפות אירופה הקונטיננטלית, ובראש וראשונה מרוסית, מצרפתית, מספרדית, מגרמנית ומיידיש. מובן שאין בכוונתנו להמעט בחשיבות השירה האנגלית או האמריקנית: ההפך הוא הנכון. אך ברור שקורפוס השירה האנגלו-סקסית, על מאפייניו הסגנוניים והפרוזודיים הייחודיים, נגיש כיום לקהל הישראלי הרבה יותר מאשר מקבילותיו בשפות אירופה האחרות, ולכן אנו רואים דחיפות רבה יותר בתרגום יצירות שיציגו לקורא העברי מסורות שיריות נוספות. עוד אנו מתכוונים לייחד מקום מרכזי לתרגומי שירה מודרנית הכתובה בקונוונציות קלסיות. שהרי בניגוד לקלישאה המזהה את המודרנה השירית עם החרוז החופשי בלבד, מרבית המשוררים המובהקים ביותר והנועזים ביותר של המודרנה האירופית כתבו את מיטב יצירתם דווקא בחרוז ובמשקל, ודווקא בתוך כבלי

הצורות המסורתיות. הם יצקו את התוכן המורדני והעכשווי ביותר לתוך מבנים שירשו מאבותיהם בשירה, ולא כרכו בהכרח את חדשנותם התוכנית בפריעה צורנית. בגיליון הראשון מייצגות את המגמה הקלסית הזאת, שבעינינו היא חלק חיוני של המורדנה השיירית, 11 "סונטות האהבה החשוכה" של פדריקו גרסיה לורקה, וכן מבחר סונטות של משורר תור הכסף הרוסי אוסיפ מנדלשטם, בתרגומו של רונן סוניס - מתרגם שירה וירטואוזי ואדיר-כישרון, המתעתד לפרסם גם שירה מקורית פרי עטו באחד מגיליונות "הו!" הקרובים. בגיליונו השני של כתב העת נקדיש פרקים נרחבים לסונטות של ו"ה אודן, למבחר שירים של המשוררת הרוסייה הגדולה מרינה צוואייבה ועוד.

חלק גדול מהכותבים המשתתפים בגיליון בכורה זה אינם מופרים עדיין לקהל הרחב. לאחדים מהם זהו פרסום ראשון או כמעט ראשון ואחרים פרסמו פה ושם בעבר, אך רק מעטים מקרב משתתפי הגיליון מפרסמים את יצירותיהם לאורך זמן. בחרנו במודע שלא לפנות בשלב זה לסופרים מופרים, ובכלל זה גם לכותבים שאנחנו אוהבים ומוקירים את יצירתם, אף שברור שמבחינה ייצוגית ומסחרית זוהי בחירה בעייתית. הסיבה היא פשוטה: בכוננתנו להציג לקורא גלריה חדשה של סופרים ומשוררים, שאנחנו מאמינים בייחודם ובכישרונם, מתוך תקווה להעמיד בסופו של דבר דור חדש של יוצרים על במת הספרות העברית. סופרים המפרסמים את כתביהם לאורך שנים ופרצו כבר לתודעת הקהל אינם זקוקים לשירותינו, מה גם שהופעתם מעל דפי "הו!" בהכרח תסיט את תשומת הלב מכותבים ידועים פחות. חריג נכבד ל"כלל" זה בגיליון הראשון הוא יהושע קנז, שבחר לפרסם ב"הו!" - לראשונה - תרגומי שירה פרי עטו. יחד עם זאת, השיקול המרכזי בפרסומה של יצירה הוא כמובן טיבה, ושום שיר או סיפור טוב שיישלח אלינו לא יידחה רק משום ש"איתרע מזלנו" להיכתב על ידי סופר בעל שם. בפרסום של שירה מקורית ומתורגמת אנחנו מבקשים ללכת בדרכם של כתבי עת כ"סימן קריאה", "עכשווי" ו"חדרים", שהשתרלו בדרך כלל להקצות לכל משורר מקום נרחב יחסית בגיליון, ולעתים הדפיסו אף מחזורי יצירה שלמים. אנחנו מעדיפים את הגישה הזאת, המאפשרת לקורא להתוודע באורח מעמיק יותר לעולמו של כל משורר, גם אם מחירה הוא צמצום יחסי של מספר המשתתפים בכתב העת.

בפתח הגיליון הראשון בחרנו לפרסם קטעים מתוך מחזה חדש בחרוזים שכתבה מאיה ערד, עיבוד עכשווי וישראלי מאוד למחזה רוסי קלסי פרי עטו של גריבוידוב (קטעים מקבילים מן המחזה הרוסי מובאים כנספח לתמונות המחזה, בתרגומו העברי של רונן סוניס). מאיה ערד פרסמה לפני כשנה רומן בחרוזים, "מקום אחר ועיר זרה", שהצלחתו המרהיבה הן בקרב המבקרים והן בקרב הקונים (רומן עברי בסטנזות אוניגיניות שהיה לרב־מכר!) היא לטעמנו עדות ניצחת להתחדשותה האפשרית של הכתיבה ה"קלסית" בספרות הישראלית, וסגנונית מבשרת ראשונה לתקוות העצומות שהתחדשות הזאת צופנת. במחזה "צדיק נעזב" מוכיחה מאיה ערד כי לא היה זה הישג חרי־פעמי: ארובה, די בקטעים

המתפרסמים כאן כדי להעיד כי היא משכללת עוד יותר את הווירטואוזיות הצורנית, את כישרון הסיפור ואת חריפות ההבחנה שאיפיינו את הרומן, ומוציאה תחת ידה יצירה נדירה ביופייה ובבשלותה.

מחזור השירים הראשון בגיליון הוא פרי עטה של סיון בסקין, משוררת שעדיין לא פירסמה ספר, אך כישרונה כה זועק ועולמה השירי כה מובהק, שאין לנו ספק כי היא עתידה להיות לאחד הכוחות הבולטים בשירה העברית של השנים הבאות. עד כה פירסמה בסקין משיריה כאתרי אינטרנט ובכתבי עת שונים, והרבתה להופיע בקריאת שירים במסגרות שונות, אך טרם זכתה ולו לשמץ מן ההכרה שהיא ראויה לה. סיון בסקין נולדה בוויילנה ושפת־אמה רוסית. לעתים נדמה כי היא יוצקת לשיריה - שירים הכתובים עברית נהדרת: עברית על־זמנית, אך בה בעת גם עכשווית וגמישה במידה מעוררת השתאות - משהו מגנינותו של האקמאיזם הרוסי, משהו משכיל ונועז, ששנים רבות לא ראינו כדוגמתו בעברית. די לקרוא את "ארץ עיר", שיר הקינה המצמרר שכתבה בסקין על רוברטאס, בן־רודה הליטאי שנרצח על ידי אנשי המאפיה המקומית (שיר בן שלושה חלקים המופיע במסגרת המדור "וריאציות גולדברג"), כדי לשלוף ממחסני התודעה את התמרור הנדיר כל כך: "עצור, שירת אמת לפניך".

אין טעם להרחיב כאן את הדיבור על כל אחד מן הכותבים, אף שמפתה מאוד להשתמש בכמה הזאת כדי להאהיב על הקוראים את האהוב עלינו. מוטב ליטול את הגיליון ליד ולקרוא בו קריאה חופשית וחסרת־פניות. אנחנו מבקשים להודות מקרב לב לכל מי שסייע לנו במלאכת הכנת "הו!", ובמיוחד לאפרת מישורי ולאנה הרמן שהשתתפו בתכנון כתב העת ונסכו עליו מהשראתן, לאדם רבינוביץ, העורך הגרפי של "הו!", לשרה שריג ולרפי מוחס שהתקינו את הגיליון לדפוס, לחנן אלשטיין מהוצאת אחוזת בית, שעמל במרץ ובתבונה על הפקת הגיליון, ולשרי גוטמן, המו"לית שלנו, שליוותה את "הו!" משלביו הראשונים ופרשה לרגלינו שטיח אדום של נדיבות ושל ידע. תודתנו נתונה גם לכותבים הרבים ששלחו לנו כתבי יד. כתובתנו: "הו!", כתב עת לספרות", ת"ד 3040, תל אביב, מיקוד 61032, וכן ho_poetry@yahoo.com.

ד"מ